

Broj: 04/1-02-706/25-1
Sarajevo, 29.05.2025. godine

DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

n/r gospodina Tomislava Martinovića, predsjedavajućeg
n/r gospodina Slađana Ilića, potpredsjedavajućeg
n/r gospodina Nezima Alagića, potpredsjedavajućeg

**PREDMET: IZVJEŠTAJ PARLAMENTARNE KOMISIJE ODGOVORNE ZA
REVIZIJU O REVIZORSKIM IZVJEŠTAJIMA REVIDIRANIH
SUBJEKATA I KORISNIKA BUDŽETA FEDERACIJE BiH ZA
2021., 2022. I 2023. GODINU**

U skladu sa članom 198. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, obavještavam Vas da je Predstavnički dom Parlamenta FBiH na 21. redovnoj sjednici, održanoj 28.05.2025. godine, razmatrao Izvještaj Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju o revizorskim izvještajima revidiranih subjekata i korisnika budžeta Federacije BiH za 2021., 2022. i 2023. godinu i na prijedlog Parlamentarne komisije usvojio slijedeće

ZAKLJUČKE

1. Usvaja se 26 (dvadesetišest) Izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji korisnika budžeta Federacije BiH za 2022. i 2023. godinu (revizije shodno članu 13. stav 5) Zakona - obavezne revizije).
2. Usvaja se 18 (osamnaest) Izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji korisnika budžeta Federacije BiH za 2021., 2022. i 2023. godinu. (revizije shodno članu 13. stav 6) Zakona).
3. Usvajaju se 3 (tri) Izvještaja o izvršenju budžeta Federacije BiH za 2021., 2022. i 2023. godinu.

4. Usvaja se 15 (petnaest) izvještaja zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova u nadležnosti Federacije BiH za 2021., 2022. i 2023. godinu.
5. Usvaja se 29 (dvadesetidevet) Izvještaja o reviziji Preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH za 2021., 2022. i 2023. godinu.
6. Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju naglašava važnost revizorskih izvještaja kao ključnog instrumenta za unapređenje transparentnosti i odgovornosti u javnoj upravi i izražava punu podršku Uredu za reviziju u obavljanju njegove nezavisne funkcije i naglašava važnost osiguranja adekvatnih resursa za njegov rad.
7. Traži se od Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH, da prilikom davanja svojih preporuka revidiranim subjektima vodi računa o INTOSAI standardima revizije, gdje davanje preporuke može biti upućena onom subjektu koji tu istu preporuku može i da otkloni, odnosno da ispravi, a nikako davanje preporuke subjektu za nešto što nije u njegovoj nadležnosti da može da postupi po istoj.
8. Parlamentarna komisija obavezuje Vladu FBiH (za Izvještaj o izvršenju budžeta FBiH za 2023), njena ministarstva i ostale revidirane budžetske korisnike FBiH (za pojedinačne izvještaje), da do 30.4.2025 godine dostave Komisiji i Vladi FBiH izvještaj o poduzetim aktivnostima na implementaciji preporuka datih u izvještajima za 2023. godinu, zaključno sa 28.2.2025. godine.
 - 8.1. Zadužuju se revidirani budžetski korisnici FBiH da u roku od 60 dana dostave Komisiji i Vladi FBiH plan implementacije preostalih preporuka sa definisanim rokovima i odgovornim licima.
 - 8.2. Traži se od Vlade FBiH da u roku ne dužem od 60 dana razmotri sva sistematska pitanja proistekla iz dostavljenih izvještaja u tački 8. i 8.1., te da predloži sistematska rješenja za implementaciju preporuka i o tome izvijesti Parlament FBiH.

Prilikom razmatranja sistemskih rješenja potrebno je obuhvatiti sljedeća pitanja i/ili oblasti:

- iskazana stanja u Glavnoj knjizi Trezora FBiH bivših institucija koje su sa federalnog prešle na državni nivo (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska FBiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija), koja se odnose na stalna sredstva, kratkoročna potraživanja i plasmane, te kratkoročne obaveze i razgraničenja, vršenje popisa imovine i obaveza, te utvrđivanja tačnog iznosa obaveza ovih institucija;

- poduzimanje aktivnosti na efikasnom upravljanju budžetskim sredstvima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, s obzirom na to da je Vlada Federacije BiH, na prijedlog budžetskih korisnika, usvajala programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, iako po prethodnim programima utroška sredstava budžetski korisnici nisu izvršili raspodjelu s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, niti su poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora i izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava;
- finansiranje Fonda solidarnosti u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju;
- usklađivanje Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru sa odredbama Zakona o radu, s obzirom na to da je Uredbom ostavljena mogućnost zapošljavanja bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, čime nije osigurana transparentnost prilikom zapošljavanja;
- opravdanost Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe u dijelu formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika, kojom su u neravnopravan položaj stavljeni ostali zaposlenici u javnom sektoru (javnih preduzeća, kantonalnih budžetskih korisnika, zaposlenika zavoda) u odnosu na federalne budžetske korisnike;
- obračun naknada članovima komisija - zaposlenicima koji nisu imali tretman plate, odnosno oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i njihovim provedbenim aktima;
- pitanje usklađenosti Registra budžetskih korisnika FBiH sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta FBiH, što utiče na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH i Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH.

9. Parlamentarna komisija obavezuje sva revidirana preduzeća da do 30.4.2025 dostave Komisiji i Vladi FBiH izvještaj o poduzetim aktivnostima na implementaciji preporuka datih u izvještajima za 2021, 2022. i 2023. godinu, zaključno sa 28.2.2025. godine.

9.1. Zadužuju se revidirana preduzeća da u roku od 60 dana dostave Komisiji i Vladi FBiH plan implementacije preostalih preporuka sa jasno definisanim rokovima i odgovornim licima.

9.2. Traži se od Vlade FBiH da u roku ne dužem od 60 dana razmotri sva sistemska pitanja proistekla iz dostavljenih izvještaja u tački 9. i 9.1. i pripremi prijedlog mjera, te o tome izvijesti Parlament FBiH.

Prilikom razmatranja sistemskih rješenja potrebno je obuhvatiti sljedeća pitanja i/ili oblasti:

- uspostavljanje funkcionalnog sistema internih kontrola prema COSO modelu u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH;
- uspostavu Odbora za reviziju i funkcije interne revizije shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- zapošljavanje obavljati na transparentan način, u skladu sa Zakonom o radu (na osnovu konkursne procedure);
- dosljednu primjenu Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja. To se naročito odnosi na priznavanje potraživanja u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, pravilno iskazivanje zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe, ocjenu umanjenja vrijednosti imovine u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje imovine, rezervisanja za izvjesne sudske sporove u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, i sačinjavanja Bilješki uz finansijske izvještaje u skladu sa MRS-om 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, kao i ocjene da li se pri sastavljanju finansijskih izvještaja izvršila procjena i objavila sposobnost preduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu;
- blagovremeno uplaćivanje obaveza po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, u skladu sa Zakonom o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa i Zakonom o javnim preduzećima;
- detaljno i sveobuhvatno vršenje popisa imovine i obaveza u svim preduzećima, usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH;
- nabavke roba, usluga i radova vršiti u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima.

10. Parlamentarna komisija podstiče Ured za reviziju da, shodno raspoloživim resursima, a uvažavajući dostavljene izvještaje, kontinuirano vrši reviziju praćenja postupanja po preporukama i o tome izvijesti Komisiju.

11. Parlamentarna komisija obavezuje sve revidirane zavode, fondove, agencije i javne ustanove da do 30.4.2025. dostave Komisiji i Vladi FBiH izvještaj o poduzetim aktivnostima na implementaciji preporuka datih u izvještajima za 2021, 2022. i 2023. godinu, zaključno sa 28.2.2025. godine.

11.1. Zadužuju se revidirani zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove da Komisiji i Vladi FBiH u roku od 60 dana dostave plan implementacije preostalih preporuka sa jasno definisanim rokovima i odgovornim licima.

11.2. Traži se od Vlade FBiH da u roku ne dužem od 60 dana razmotri i analizira sistemske probleme koje imaju subjekti iz tačke 11., i pripremi prijedlog mjera i aktivnosti koje je neophodno poduzeti kako bi se otklonili sistemski problemi i date preporuke implementirale, te o tome izvijesti Parlament FBiH.

Prilikom razmatranja sistemskih problema potrebno je obuhvatiti i sljedeća pitanja:

- zaključivanje ugovora osnivača kliničkih centara (Sveučilišna klinička bolnica Mostar, Univerzitetski klinički centar Sarajevo, Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla) kojima bi se regulisala međusobna prava, obaveze i odgovornosti, što je obaveza propisana Zakonom o ustanovama, Statutom i Odlukama o preuzimanju osnivačkih prava. Navedeno je posebno važno u kontekstu člana 41. Zakona o ustanovama, kojim je definisano da osnivači za obaveze Ustanove odgovaraju supsidijarno, i to do visine preuzetih obaveza;
- utvrđivanje nadležnosti za naplatu i poduzimanje aktivnosti u vezi naplate posebnog doprinosa u smislu članova 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom. Pravilnikom o sadržaju i načinu provođenja nadzora nad zakonitošću rada, općih akata i stručnog rada ustanova, privrednih društava, zaštitnih radionica i radnog centra ova nadležnost data je Federalnom ministarstvu finansija, koje svojim aktima osporava tu nadležnost. Navedeno ima za posljedicu da znatan broj obveznika ne izvršava svoju obavezu uplate posebnog doprinosa;
- prijem u radni odnos po osnovu Uredbe Vlade FBiH o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno vrijeme bez javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu.

11.3. Traži se od Vlade FBiH da u roku ne dužem od 90 dana razmotri i analizira i pojedinačne izvještaje subjekata iz tačke 11. i planove iz tačke 11.1., da poduzme aktivnosti iz svoje nadležnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i implementacije datih preporuka, te da o tome izvijesti Komisiju.

12. Komisija upućuje inicijativu Federalnom ministarstvu pravde i Federalnom ministarstvu finansija da razmotri i uskladi poslovanje u skladu sa važećim zakonskim propisima funkcionisanje privrednih jedinica u kazneno-popravnim zavodima, te da o poduzetim aktivnostima izvijesti ovu komisiju. U poslovanju privrednih jedinica kazneno-popravnih zavoda nije osigurano sveobuhvatno knjigovodstveno evidentiranje poslovnih promjena, jer se njihovo poslovanje odvija izvan sistema Glavne knjige Trezora FBiH. Ova praksa rezultirala je nepotpunim finansijskim izvještajima, u kojima nisu prikazani svi elementi imovine i izvora sredstava, što utiče na tačnost i transparentnost finansijskog upravljanja.

Ovo stanje predstavlja kršenje relevantnih zakonskih i podzakonskih akata, uključujući:

1. Zakon o budžetima u FBiH – koji propisuje obavezno i tačno evidentiranje svih budžetskih transakcija, uključujući prihode i rashode institucija u javnom sektoru.
2. Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH – koji nalaže precizno, istinito i sveobuhvatno evidentiranje svih finansijskih transakcija i obaveza.
3. Uredbu o računovodstvu budžeta u FBiH – koja jasno definira način evidentiranja budžetskih sredstava i finansijskih transakcija javnih institucija.

Posljedice neadekvatnog evidentiranja

- Neprikazivanje stvarnog finansijskog stanja – Finansijski izvještaji ne odražavaju realne podatke o imovini i obavezama kazneno-popravnih zavoda.
- Otežana fiskalna kontrola – Izostanak evidentiranja kroz Glavnu knjigu Trezora otežava budžetsko planiranje i kontrolu trošenja javnih sredstava.
- Moguće zloupotrebe i netransparentnost – Nepotpune evidencije mogu omogućiti finansijske nepravilnosti i otežati reviziju finansijskog poslovanja.
- Narušavanje fiskalne discipline – Nepoštivanje zakonskih propisa može dovesti do budžetskih nepravilnosti i otežane odgovornosti za upravljanje javnim sredstvima.

Preporuka

Kako bi se osigurala zakonitost i transparentnost poslovanja, neophodno je da sve privredne jedinice kazneno-popravnih zavoda usklade svoje knjigovodstvene evidencije sa sistemom Glavne knjige Trezora FBiH. Time bi se osigurala potpuna finansijska kontrola, precizno izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima.

13. Komisija upućuje inicijativu Federalnom ministarstvu zdravstva da za usluge tercijarne zaštite dostavi informaciju Komisiji na koji način klinički centri mogu donositi izmjene tarifnika/cjenovnika njihovih usluga i da se razmotri mogućnost izmjene tarifnika kako bi se isti uskladio sa stanjem na tržištu. Velik broj visokodiferenciranih zdravstvenih usluga tercijarnog nivoa koji se pružaju, nemaju definisanu cijenu, odnosno šifru u tarifniku/cjenovniku iz 2008. godine, te se iste ne mogu ni fakturirati, a njihovim uvođenjem stvara se još veća razlika između pruženih (fakturiranih) usluga i uplaćenih mjesečnih tranši od strane zavoda zdravstvenih osiguranja. U dopunama tarifnika/cjenovnika iz 2008. godine uz povećanje vrijednosti boda, nije uvršten velik broj visokodiferenciranih usluga koje se ne mogu evidentirati u bolničkom sistemu naplate i predstavljaju ogroman trošak.

Rješenje je ažurirati, prema realnim tržišnim cijenama i promjenama na tržištu zdravstvenih usluga, tarifnik/cjenovnik, s hitnom izmjenom visine pojedinačnih

tarifnih usluga i uvođenjem novih. Zbog dinamike izmjena cijena na "zdravstvenom" tržištu nužno je u ististaviti klauzulu koja upućuje na godišnje usklađivanje tarifnika/cjenovnika prema tržišnim promjenama.

Sredstva dobijena raspodjelom prihoda iz PDV-a i prihoda od akciza je potrebno usmjeriti prema zdravstvenom sistemu Federacije BiH, zavodima zdravstvenog osiguranja Federacije BiH odnosno prema krajnjim korisnicima, u ovom slučaju javnim zdravstvenim ustanovama, budući da zato postoji i zakonska obaveza prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/06, 43/08, 35/14, 94/15, 17/22), koji u članu 11. propisuje da se iz budžeta kantona, između ostalog, financira i zdravstvena zaštita.

Prijedlog rješenja je usmjeravanje dijela sredstava iz prihoda od PDV-a i akciza prema zdravstvenom sektoru, Federalnom fondu zdravstvenog osiguranja i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja, a oni pak dalje sredstva raspodjeljuju prema bolnicama, prema jedinici realizirane zdravstvene usluge i prema kantonima za izdvajanje budžetskog planiranja u zdravstvu.

14. Zadužuje se Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju da, prema odgovarajućoj procjeni, poziva revidirane subjekte na zasebne sastanke, u saradnji sa Uredom za reviziju institucija u FBiH i nadležnim predstavnicima Vlade FBiH, i o tome izvještava Parlament FBiH u kontinuitetu, u cilju jačanja nadzora nad realizacijom zaključaka i osiguranja kontinuiteta izvještavanja Parlamenta FBiH o poslovanju revidiranih subjekata i provedbi ovih zaključaka.

15. Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju će intenzivirati saradnju s Uredom za reviziju, kako bi poboljšalo implementaciju preporuka, uz zajedničke sastanke i razmjenu podataka o stepenu provođenja preporuka te preduzimati aktivnosti na izvještavanju Parlamenta FBiH i javnosti.

16. Traži se od Vlade Federacije BiH da donese ili eventualno izmijeni važeće propise, a koji se odnose na poslovanja „kćerki-firmi“ javnih preduzeća, a čije je sjedište u Federaciji BiH, gdje je Vlada Federacije BiH većinski vlasnik, na način da firme kćerke podliježu istim propisima kao i njihova matična preduzeća, koja su ih i osnovala

Dostaviti:

- naslovu
- predsjedniku i potpredsjednicima FBiH
- premijeru, zamjenicima premijera
- Vladi FBiH
- Predsjedavajućem Predstavničkog doma
- potpredsjedavajućim Predstavničkog doma

PREDSJEDAVAJUĆI
Dragan Miroković

- sekretaru Doma naroda
- službi Doma naroda
- sekretaru Predstavničkog doma
- službi Predstavničkog doma
- službi za izradu izvornika
- a.a.